

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

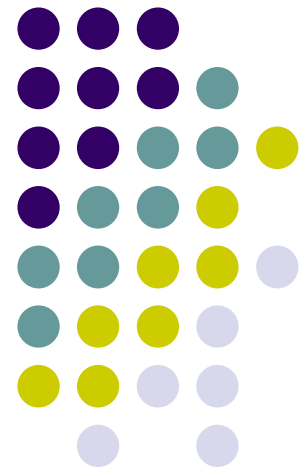
Лекция №2

ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ ПО СВЕТА

Проф. д-р Силвия Янкуловска, дмн

ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ ПО СВЕТА

**Повече от 100 страни от всички континенти
с над 8000 хосписни програми.**

ПРЕДПОСТАВКИ

- Характеристика на здравното състояние в края на XIX началото на XX век
- Промяна на обществените и индивидуални ценности
 - Промяна в структурата на семействата
 - Урбанизация
- Увеличаване на СППЖ
- Хронизация на патологията – здравната система е пригодена за справяне с остри проблеми

ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

- Древна традиция
- През 1842 г. Jeanne Garnier, млада вдовица, открива първия приют за умиращи болни в Лион
- През 1879 г. Римокатолическият орден „Ирландски сестри на милосърдието“, открива в Дъблин хоспис на Светата Дева
- В следващите години се откриват три протестантски хосписа: „Дом на спокойствието“ (1885 г.), „Божия странноприемница“ (1891 г.) и „Дом Свети Лука“ (1893 г.)

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

- 1967 г. “Свети Кристофър” д-р Сесили Сондърс
- 1975 г.- Първи дневен хоспис към хосписа “Свети Лука” в Шефийлд
- Декември 1977 г., болница “Свети Томас” в Лондон - първи болничен екип за палиативни грижи.
- 1982 г. - Първи хоспис за деца “Хелън хауз”
- 1987 г. - Палиативна медицина
- 1988 г. - Първи хоспис специално за болни от СПИН

ЗАКОНОМЕРНОСТИ В РАЗВИТИЕТО НА ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ ВЪВ ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

- 1. Идеята**
- 2. Предварителна оценка на потребностите**
- 3. Базата**
- 4. Името**
- 5. Клиентите**
- 6. Организацията**
- 7. Управлението**

СЕСИЛИ СОНДЪРС

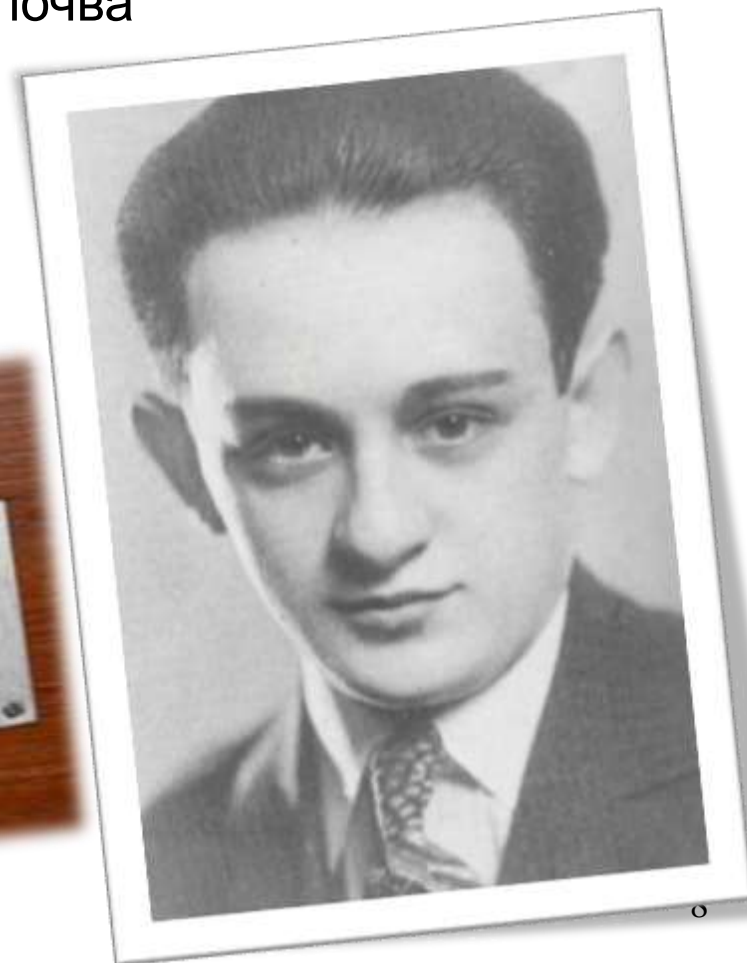
1918 - 2005

25.8.2020 г.

СЕСИЛИ СОНДЪРС

- 1938 г. - колеж "Света Ана" – обществена и социална администрация
- 1939 г. - болница "Свети Тома" – започва сестринство
- 1945 г. - учи за социален работник
- 1947 г. - завръщане в "Свети Тома"
- **1948 г. - Среца с Давид Тасма**

СЕСИЛИ СОНДЪРС

Революционна идея на С. Сондърс за приложение на болкоуспокояващи през устата и преди да е изтекъл ефекта на предходната доза.

СЕСИЛИ СОНДЪРС

- ⊕ 1951 - 1957 г. – учи медицина
- ⊕ 1959 г. – среща с архитекта
- ⊕ 1963 г. – първо пътуване до Америка
- ⊕ 1965 г. – начало на строителните работи
- ⊕ 1967 г. – хосписът “Свети Кристофър” приема първия си пациент

Хосписът „Свети Кристофър“

· THIS HOSPICE ·
· WAS OPENED BY ·
· HER ROYAL HIGHNESS ·
· PRINCESS ALEXANDRA ·
· THE HON. MRS ANGUS OGILV ·
· JULY 24 ·
· 1967 ·

25.8.2020 г.

Хосписът „Свети Кристофър“

ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

- 1963 г. – лекция на Д-р Сондърс в Йеил, САЩ
- 1968 г. – Флоранс Уолд, Декан на сестринското училище в Йеил, отива в “Свети Кристофър”

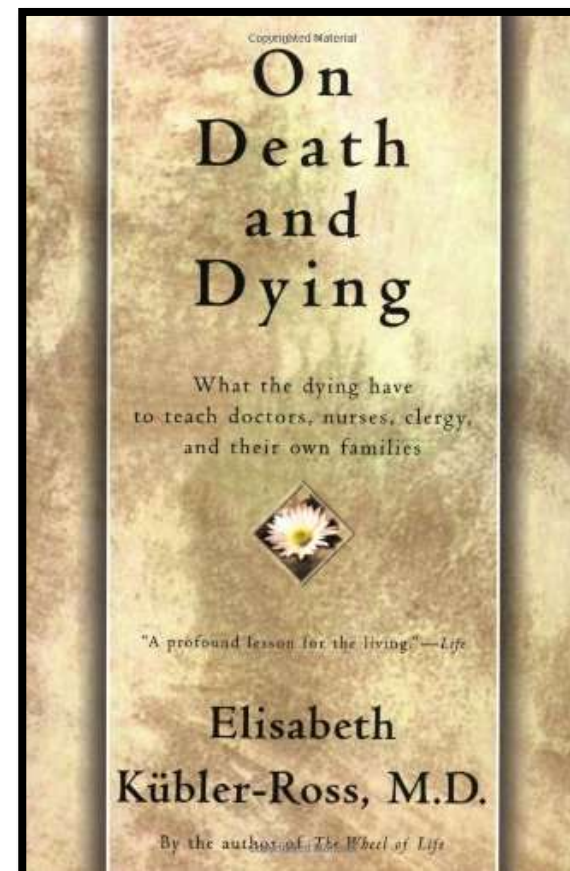
ИСТОРИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

- 1969 г. – Д-р Къблер-Рос “За смъртта и умирането”
- 1972 г. – Реч на Къблер-Рос в специалната сенаторска комисия по стареенето
- 1974 г. – Първият хоспис “Кънектикът”

25.8.2020 г.

1971 – Хоспис “Свети Лука”, Шефийлд

1992 – Хоспис “Съсекс бийкън”, Брайтън

1997 – Детски хоспис “Наоми хаус”, Уинчестър

1999 – Детски хоспис “Клеър хаус”, Вирал

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

EDUCATION

Medical Schools
teaching PC

30/30

100%
offering specific
mandatory PC
course

20%
offering PC course
in combination
with other
disciplines

Nursing Schools
teaching PC

-

-
offering specific
mandatory PC
course

-
offering PC course
in combination
with other
disciplines

Professorship
in PC at medical
schools

14

12
Full
Professors

+

2
Associate
Professors

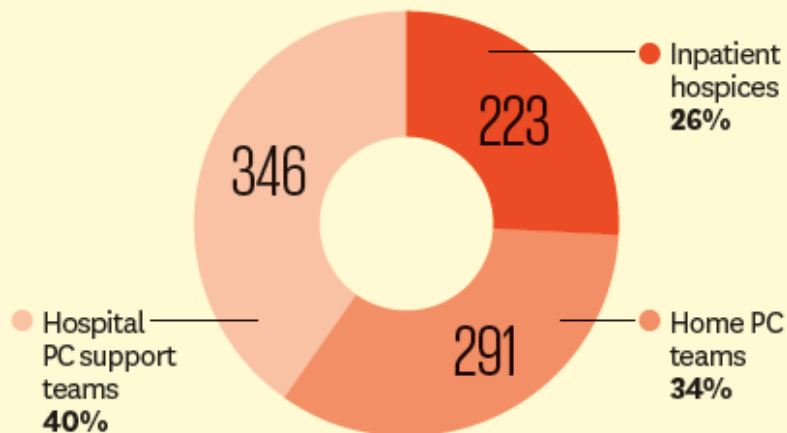
ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

PC SERVICES FOR ADULTS

860

TOTAL

PC SERVICES

1.3

PER 100,000 INHABITANTS

- PC services for adults in United Kingdom
- PC services for adults in Europe (median) [0.8/100,000 inhab.]

Additional PC Services for Adults

R Day care services	272 (Data from 2013)
R Volunteer-led hospices	-

PC RESOURCES FOR CHILDREN

45

Inpatient Hospices (stand-alone facilities)

45

Home programmes

8

Hospital programmes

Specialisation in Palliative Medicine

YES NO

Type of training programme

Specialty

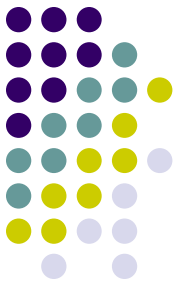
Denomination

Specialist training AND Consultant in Palliative Care
Specialist training AND Consultant in Palliative Care

Estimated certified physicians

603

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

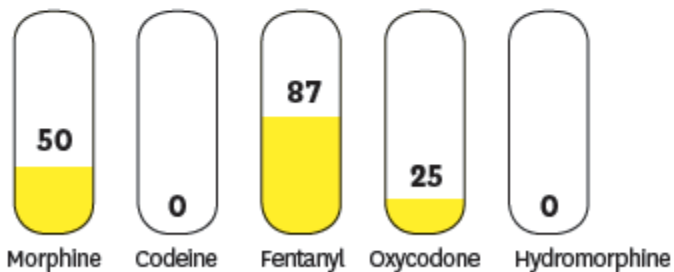
MEDICINES

Opioid consumption per capita in morphine equivalent, excluding methadone, 2017

162.4
mg

- Average consumption in United Kingdom
- Average consumption in Europe [107 mg]

General availability of oral morphine (immediate release)

YES NO

Professionals allowed to prescribe

Only specialists

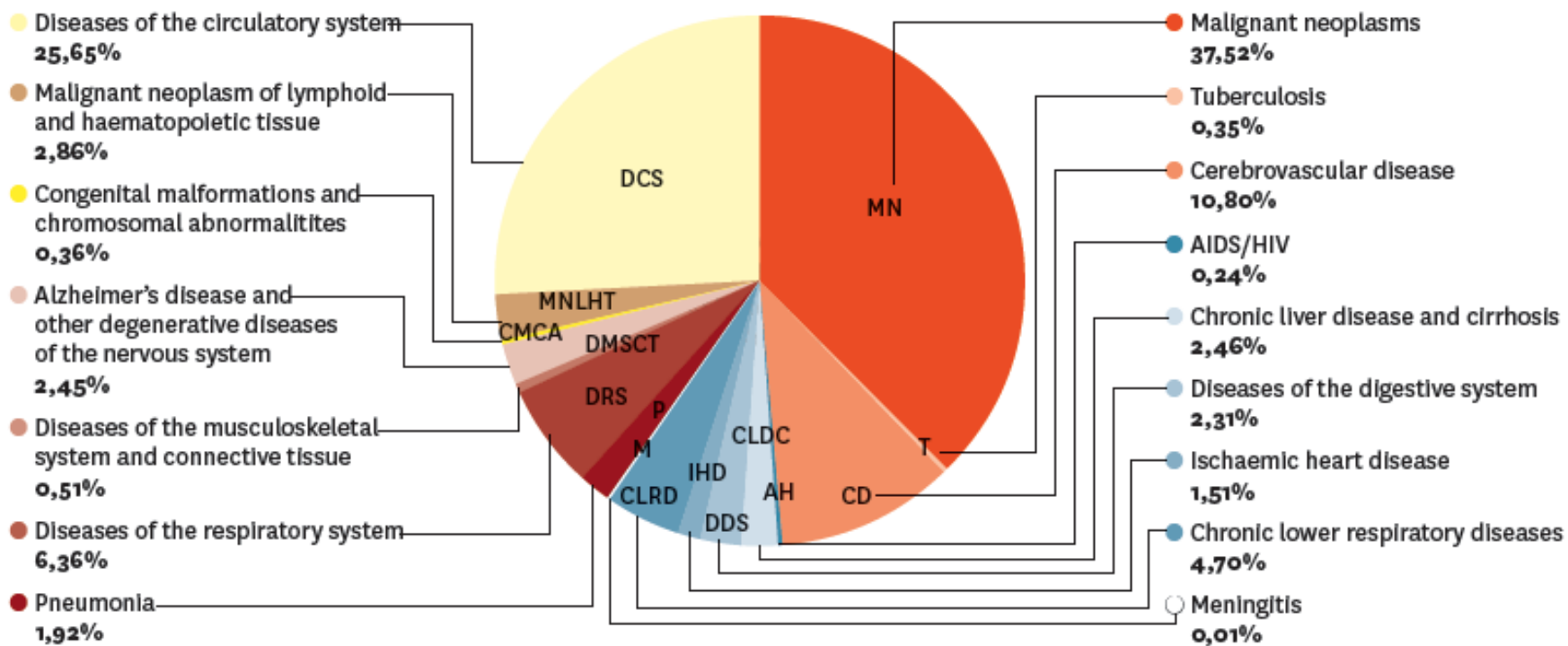
All physicians

Nurses trained in PC

People who died in 2014 in Europe needing Palliative Care

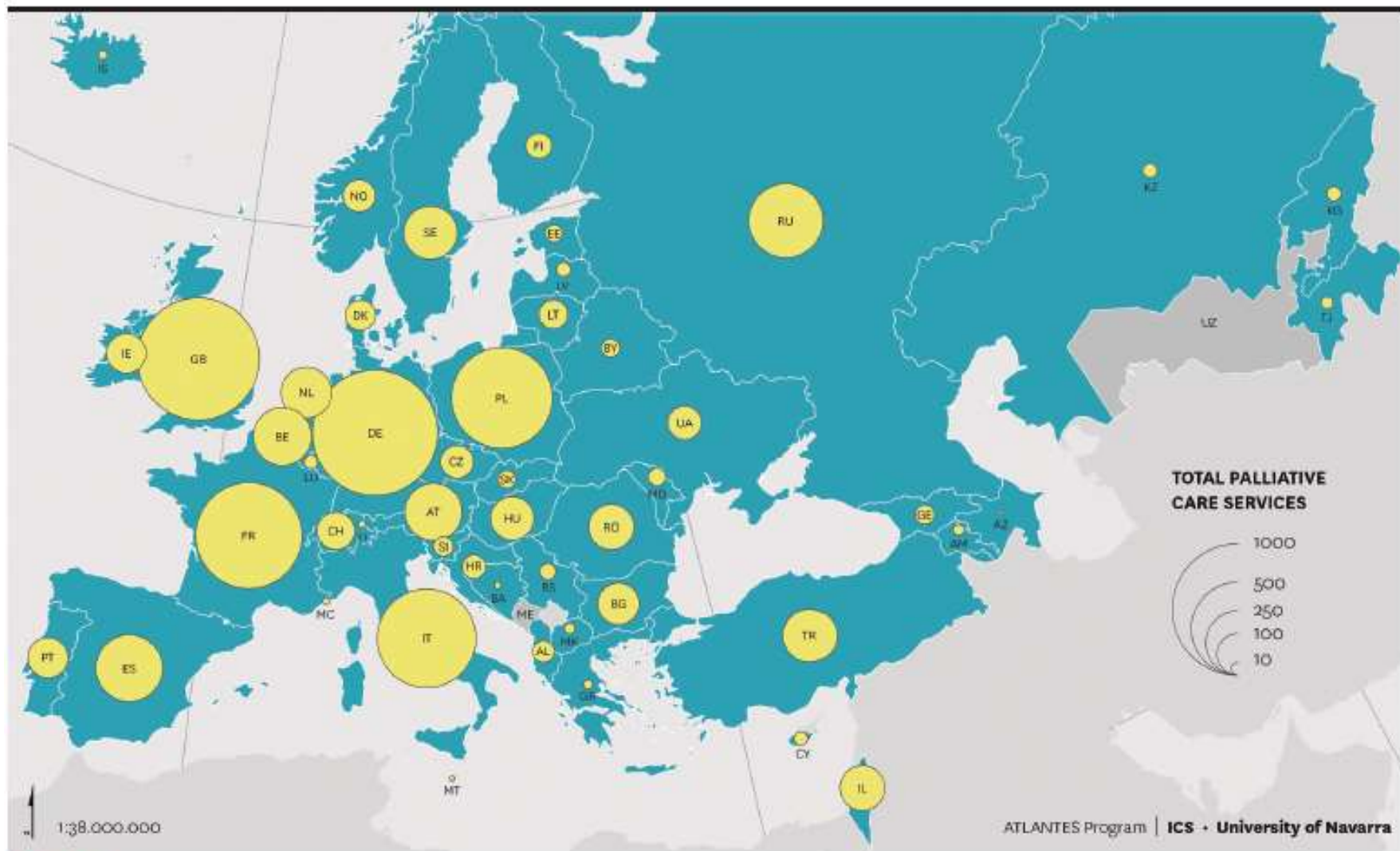
Palliative Care needs across Europe of those who die with serious health related suffering every year

CONDITION (1)	MALIGNANT NEOPLASMS	CIRCULATORY SYSTEM	CEREBRO-VASCULAR	RESPIRATORY SYSTEM	CHRONIC LOWER RESPIRATORY	HAEMATOLOGIC NEOPLASM	CHRONIC LIVER & CIRRHOSIS	ALZHEIMER & DEGENERATIVE
multiplier (2)	90%	35%	60%	50%	80%	90%	95%	80%
Albania (3)	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
Andorra	100	22	6	14	6	8	ND	2
Armenia	5.117	4.643	1.714	931	884	197	704	22
Austria	18.452	11.598	3.214	1.867	2.098	1.588	1.285	861
Azerbaijan (3)	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
Belarus	15.361	23.616	8.914	933	872	967		113
Belgium	24.337	10.487	4.421	5.073	3.411	2.040	1.209	2.166
Bosnia	6.986	6.267	2.721	686	658	315	351	67
Bulgaria	16.173	25.116	14.633	1.968	1.081	801	1.501	108
Croatia	12.545	8.439	4.745	1.114	1.377	812	969	223
Cyprus	1.154	677	242	223	110	151	46	63
Czechia	24.345	17.019	6.117	3.105	2.502	1.687	1.761	1.154
Denmark	13.774	4.238	2.123	2.761	2.690	929	669	841
Estonia	3.430	2.888	614	275	189	262	247	74
Finland	10.728	6.875	2.878	919	1.005	1.064	1.136	5.216
France	140.568	47.667	19.976	17.380	7.757	12.380	6.371	16.731
Georgia	4.836	7.217	3.734	671	239	318	407	60
Germany	201.382	118.320	35.901	29.302	24.390	16.748	12.851	5.434
Greece	26.177	15.801	9.281	6.376	2.263	2.118	727	506
Hungary	29.473	21.975	8.054	3.454	4.308	1.569	3.064	619
Iceland	558	236	85	80	62	36	7	110
Ireland (3)	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
Israel	9.838	3.531	1.535	1.706	1.037	1.137	224	550
Italy	152.188	77.068	37.200	20.772	16.187	13.301	5.733	9.794
Kazakhstan	14.498	12.545	8.423	8.287	9.851	728	8.645	3.108
Kyrgyzstan	3.330	6.268	3.133	1.096	1.090	170	1.850	5
Latvia	5.375	5.625	3.168	348	226	390	348	64
Lithuania	7.225	7.883	3.582	590	508	461	766	171
Luxembourg	986	407	146	129	102	77	63	52
Malta	821	431	179	156	78	60	21	7
Monaco (3)	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
Montenegro (3)	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND	ND
Netherlands	38.686	13.252	6.068	5.227	4.694	2.960	753	2.837
Norway	9.757	4.101	1.758	1.875	1.633	784	159	774
Poland	86.005	59.407	20.156	10.186	5.150	5.467	5.490	1.730
Portugal	23.598	11.300	7.675	6.082	2.205	1.997	1.112	1.401

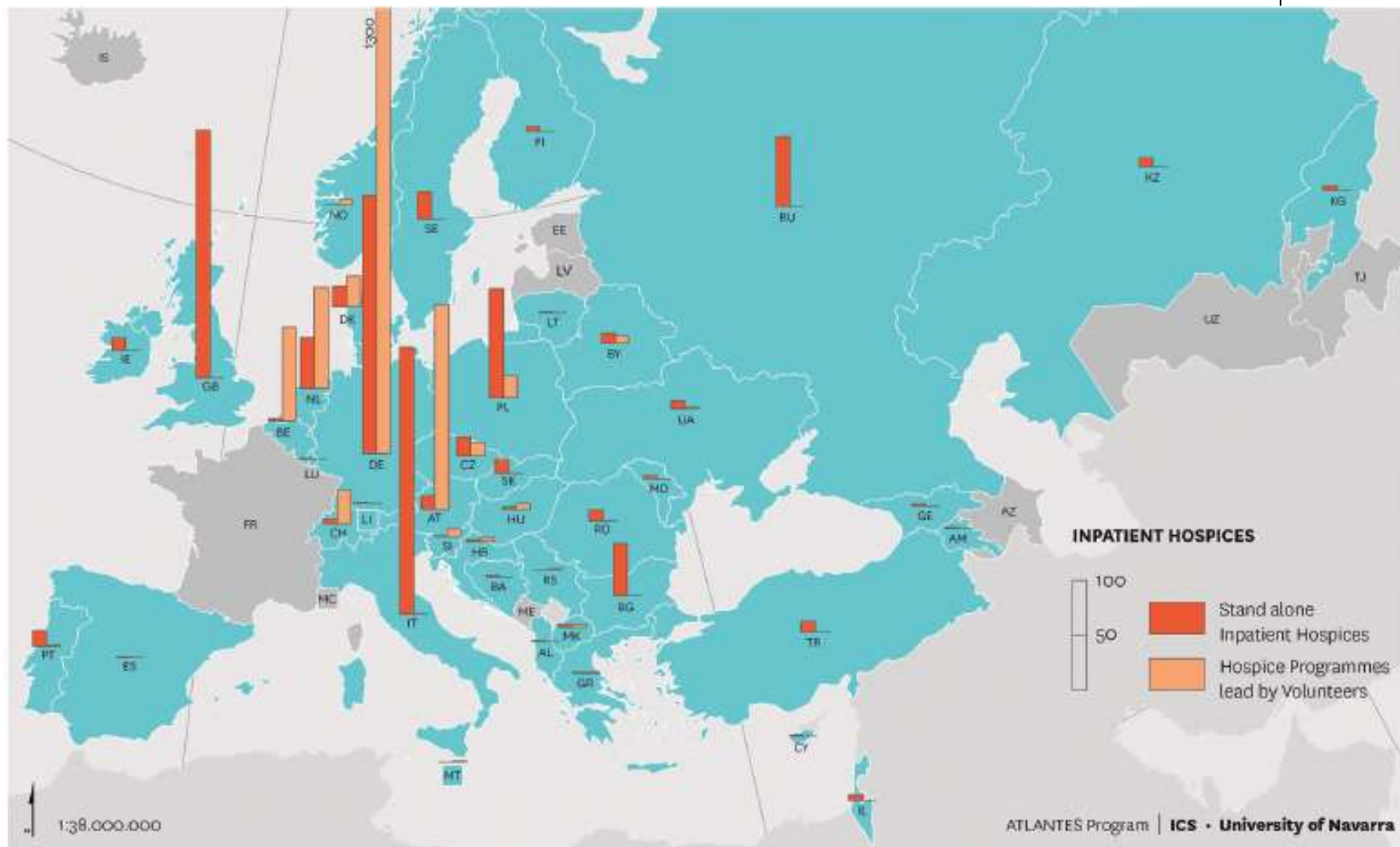
Chapter 1. Specialised Palliative Care Services for adults across Europe

ЕВРОПА

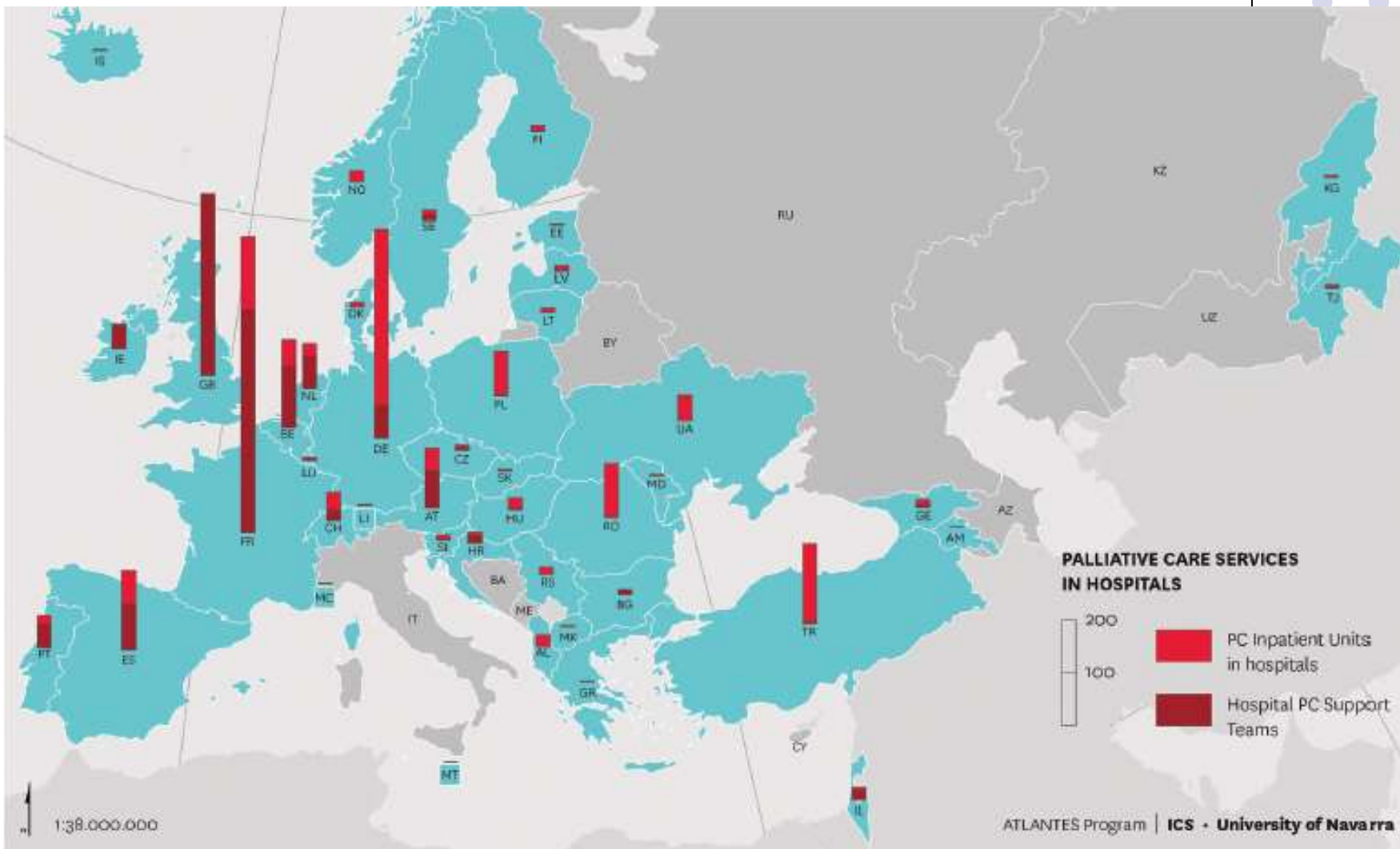
Map 1. 2. Total Palliative Care Services.

ЕВРОПА

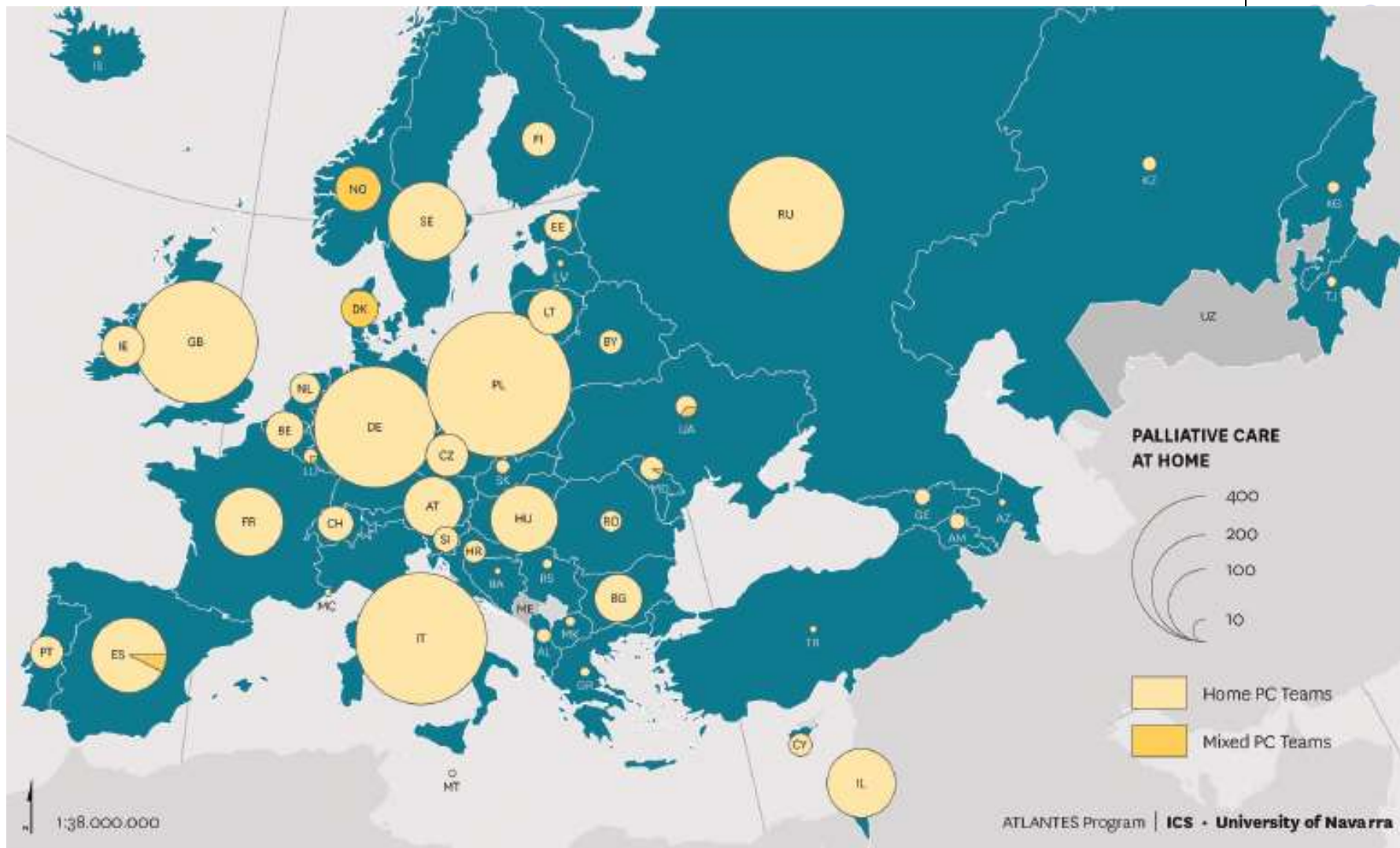
Map 1.3. Inpatient Hospices.

ΕΥΡΩΠΑ

Map 1.4. Palliative Care Services in Hospitals.

ЕВРОПА

Map 1.5. Palliative Care at Home.

PALLIATIVE CARE SPECIALISED SERVICES

ЕВРОПА

QUARTILES	COUNTRY	TOTAL SERVICES	SERVICES PER 100,000 INHABITANTS	
FIRST QUARTILE	Austria	193	2,2	
	Ireland	92	1,9	
	Luxembourg	11	1,8	
	Lithuania	49	1,7	
	Belgium	197	1,7	
	Sweden	165	1,6	
	Poland	587	1,5	
	Iceland	5	1,5	
	Bulgaria	100	1,4	
	Estonia	18	1,4	
	Israel	119	1,4	
	United Kingdom	860	1,3	
	Norway	61	1,2	
SECOND QUARTILE	Hungary	112	1,1	
	Germany	914	1,1	
	Slovenia	22	1,1	
	France	653	1,0	
	Switzerland	82	1,0	
	Italy	570	0,9	
	Albania	27	0,9	
	Denmark	54	0,9	
	Portugal	96	0,9	
	Cyprus	11	0,9	
	Netherlands	150	0,9	
	Croatia	32	0,8	
	Finland	39	0,7	
	THIRD QUARTILE	Romania	122	0,6
		Latvia	12	0,6
Czech Republic		63	0,6	
Georgia		22	0,6	
Spain		260	0,6	
Moldova		18	0,5	
Malta		2	0,4	
Slovakia		20	0,4	
Macedonia		7	0,3	
Armenia		7	0,2	
Serbia		16	0,2	
Russian Federation		321	0,2	
FOURTH QUARTILE		Belarus	20	0,2
	Turkey	164	0,2	
	Kyrgyzstan	12	0,2	
	Ukraine	66	0,1	
	Tajikistan	9	0,1	
	Bosnia & Herzegovina	3	0,1	
	Kazakhstan	12	0,1	
	Greece	5	0,0	
	Azerbaijan	1	0,0	
	Montenegro	0	0,0	
	Uzbekistan	0	0,0	
TOTAL	49 countries	6387	0,8	

ИЗТОЧНА ЕВРОПА

- 1981 г. – Полша, Краков
- 1990 г. – Русия, Санкт Петербург
- 1991 г. – Унгарска хосписна асоциация

ОРГАНИЗАЦИИ

- 1988 г. в Милано се създава Европейската Асоциация по палиативни грижи
- 1999 г. в Познан, Полша се създава **ЕСЕРТ** - Международна асоциация на професионалистите по палиативни грижи от Централна и Източна Европа и Централна Азия

Класификация на страните в света според нивото им на развитие на палиативните грижи

1. Страни в процес на интеграция на палиативните грижи в здравната система;
2. Страни с локализирано предоставяне на хосписни/палиативни грижи;
3. Страни, изграждащи компетентност в областта;
4. Страни с неразвити палиативни дейности.

Класификация на страните в Европа според нивото им на развитие на палиативните грижи сравнено с това на Великобритания

50-85%

- Ирландия,
- Швеция,
- Холандия,
- Полша,
- Франция,
- Испания,
- Германия,
- Белгия,
- Люксембург,
- Австрия,
- Италия,
- Дания,
- Финландия
- Латвия.

25-50%

- Унгария,
- **България**,
- Чехия,
- Словения,
- Кипър,
- Румъния,
- Малта,
- Гърция,
- Португалия
- Словакия.

Естония - едва 8% от британското развитие.

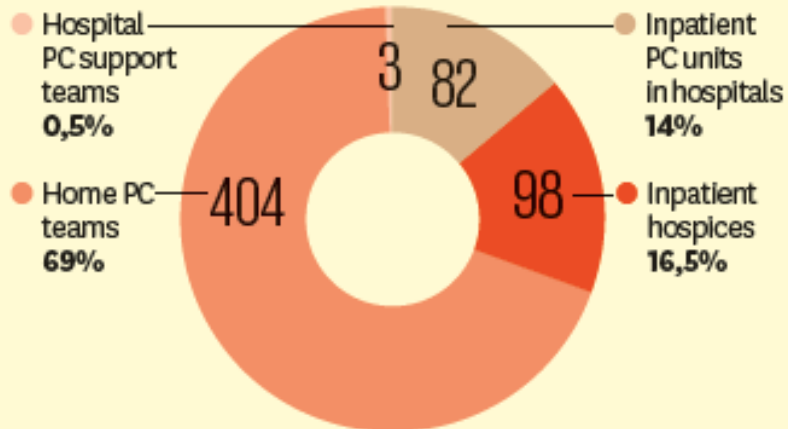
ПОЛША

PC SERVICES FOR ADULTS

587

TOTAL

PC SERVICES

1.5

PER 100,000 INHABITANTS

- PC services for adults in Poland
- PC services for adults in Europe (median) [0.8/100,000 inhab.]

Additional PC Services for Adults

R Day care services	7 (Data from 2013)
R Volunteer-led hospices	20

PC RESOURCES FOR CHILDREN

8

Inpatient Hospices (stand-alone facilities)

66

Home programmes

0

Hospital programmes

Specialisation in Palliative Medicine

YES NO

Type of training programme

Specialty

Denomination

Specialisation in palliative medicine
Specjalizacja w dziedzinie medycyny paliatywnej

Estimated certified physicians

495

ПОЛША

Medical Schools teaching PC

50%
offering specific mandatory PC course

30%
offering PC course in combination with other disciplines

Nursing Schools teaching PC

100%
offering specific mandatory PC course

0%
offering PC course in combination with other disciplines

Professorship in PC at medical schools

13

6
Full Professors

+

7
Associate Professors

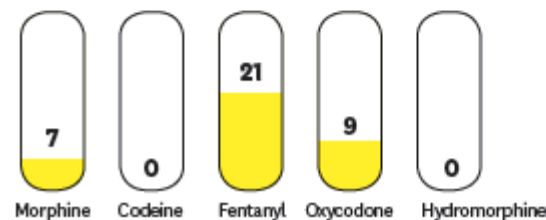
MEDICINES

Opioid consumption per capita in morphine equivalent, excluding methadone, 2017

36.6
mg

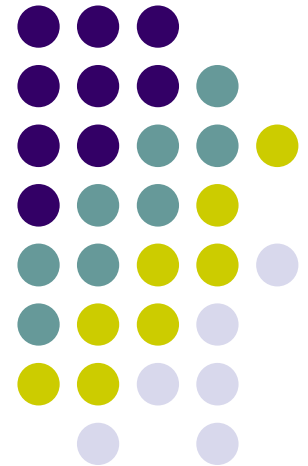

● Average consumption in Poland
○ Average consumption in Europe [107mg]

ХОСПИС В ЗАЛЦБУРГ

АВСТРИЯ

Hergeard

Andrea

MANUELA

Carlo

Tina

Nelante

Justa

HASHA

Eva

Inge

Luca

Zemka

Arjana

Annemarie

Evelyn

Flavien

Paul

Hassret

Veronika

Elisabeth

Senada

Hannes

Heidi

Marlin

TARA

SYLVIA

MONIKA

Engelbert

Angela

Karin

ÖSTERREICHISCHES ROTES KREUZ

HELGA TREICHL HOSPIZ

Durchgang

HOSPIZ

Durchgang
HOSPITAL

Informational poster on a glass door with a grid pattern.

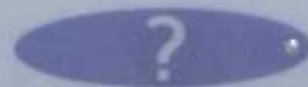

SCHRACK
SECONET

An alle Küchenmitarbeiter:
Bitte verlassen Sie die Küche zu den Zeiten
angeführter Pausen.
Danke
Küchenleitung

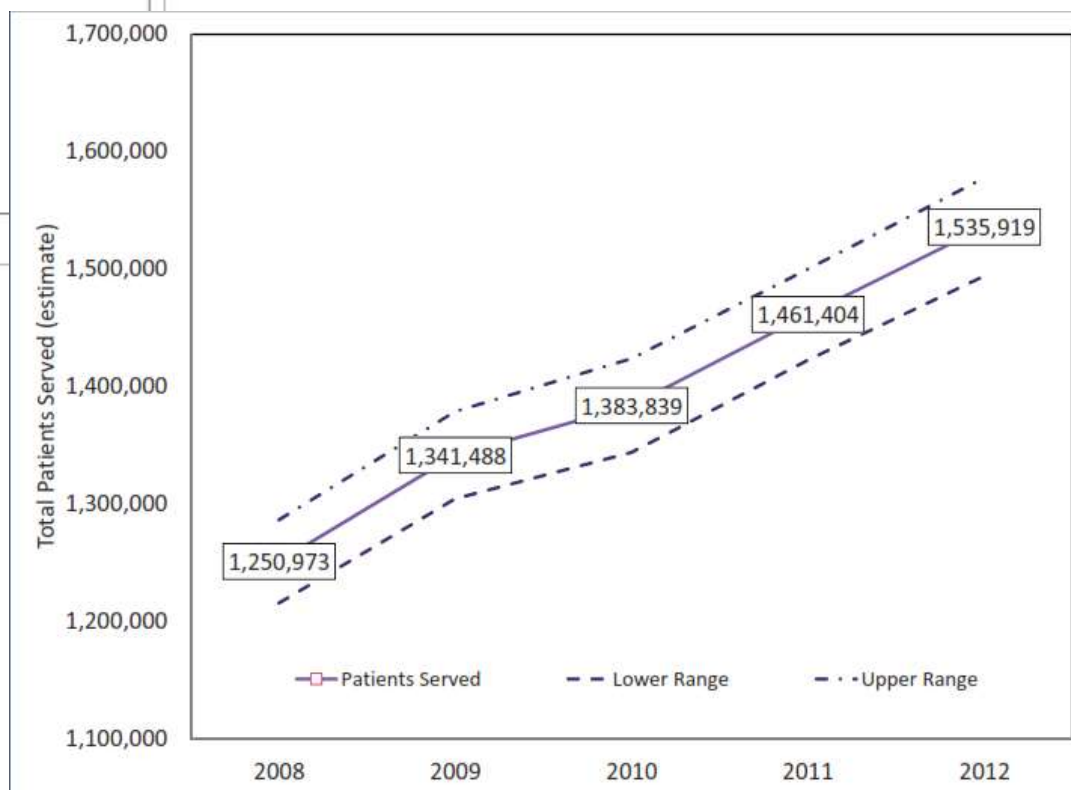
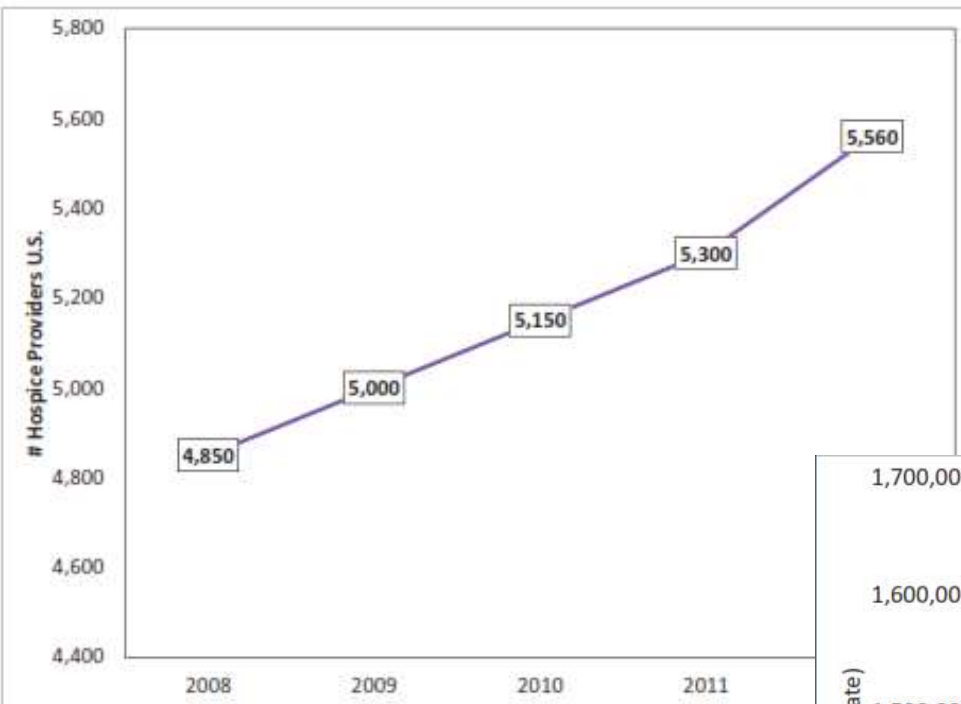
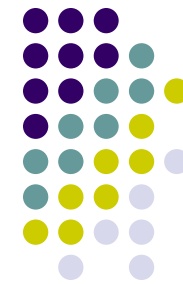

Други страни по света

- Индия – 1986 г., Бомбай
- Корея – 1964 г., клиника управлявана от католически орден
- Хонг Конг – 1982 г., екипи към общопрофилни болници
- Япония – 1981 г., отделение за палиативни грижи
- Китай – 1998 г., програма за домашни грижи
- Кения – 1991 г.

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ САЩ

25.8.2020 г.